

Metodološki dokument

STATISTIKA GRAĐEVINARSTVA

IZVJEŠTAJ O META PODACIMA ZA INDEKS PROIZVODNJE U GRAĐEVINARSTVU (IPC)

Bosna i Hercegovina

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2020. godine

ESS smjernice za SIMS		INDEKS PROIZVODNJE U GRAĐEVINARSTVU
1	Kontakt	
1.1	Nadležna institucija	AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE
1.2	Nadležna organizaciona jedinica	Sektor za poslovne statistike - Odsjek za industriju i građevinarstvo
1.3	Kontakt osoba	a) Fahir Kanlić b) Dženita Babić c) Anita Brković
1.4	Funkcija kontakt osobe	a) Šef odsjeka za statistiku industrije i građevinarstva b) Stručni savjetnik c) Stručni savjetnik
1.5	Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 - Sarajevo
1.6	Kontakt e-mail adresa	fahir.kanlic@bhas.gov.ba , dzenita.babic@bhas.gov.ba , anita.brkovic@bhas.gov.ba
1.7	Broj telefona	+387 33 911 946; +387 33 911 961; +387 33 911 944
1.8	Broj faksa	+387 (33) 220 622
2	Podaci o ažuriranju meta podataka	
2.1	Datum posljednje potvrde validnosti meta podataka:	29.09.2020.
2.2	Datum posljednje objave meta podataka:	29.09.2020.
2.3	Datum posljednjeg ažuriranja meta podataka:	29.09.2020.
3	Prezentacija statistike	
3.1	Opis podataka	Indeks (obima) proizvodnje u građevinarstvu (IPC) izračunava se korištenjem odrađenih/izvršenih sati rada na gradilištima. IPC se objavljuje za nivo ukupno građevinarstvo - Područje F, prema KD BiH 2010 (=NACE Rev.2), a sastoji

		se od indeksa visokogradnje i indeksa niskogradnje. Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom koristeći Kvartalno istraživanje o građevinskoj aktivnosti (K KPS GRAĐ-21).
3.2	Klasifikacije koje se koriste u istraživanju	<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikacija djelatnosti BiH 2010 (KD BiH 2010) za preduzeća i lokalne jedinice (u potpunosti je usklađena sa svim nivoima NACE Rev.2). • Klasifikacija vrsta građevinskih objekata (KVGO BiH), koja je identična Klasifikaciji vrsta građevinskih objekata – CC (engl. Construction Classification).
3.3	Sektor obuhvaćen istraživanjem	Obuhvata ekonomske aktivnosti građevinarstva iz područja F – Građevinarstvo, prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010 (KD BiH 2010 usklađena sa NACE Rev.2), te oblasti F41 - Visokogradnja, F42 - Niskogradnja i F43 - Specijalizirane građevinske djelatnosti. Podjela na visokogradnju i niskogradnju izvršena je na osnovu određenih indikatora, koji se zasnivaju na CC klasifikaciji (Klasifikaciji vrsta građevinskih objekata). <i>Cut-off</i> uzorak je izabran na osnovu Klasifikacije djelatnosti (usklađenom sa NACE Rev.2). Uzorak preduzeća, kao i jedinice u sastavu preduzeća uzimaju se na osnovu varijable broj zaposlenih (20 i više zaposlenih).
3.4	Statistički koncepti i definicije	<p>Cilj indeksa proizvodnje u građevinarstvu (IPC) je mjerenje promjene u obimu outputa u redovnim intervalima, što podrazumijeva mjerenje trenda obima dodane vrijednosti, kroz dati referentni period. IPC se izračunava koristeći izvršene sate rada na gradilištima i obuhvata sve vrste građevinskih radova (novogradnju i rekonstrukcije, popravke i održavanja), kao i sve vrste građevinskih objekata, prema CC klasifikaciji (stambene, nestambene, transportna infrastruktura, cjevovodi, telekomunikacijski i električni vodovi, kompleksne industrijske građevine i ostali nespomenuti građevinski objekti niskogradnje). Ukupno odrađeni sati rada na gradilištima obuhvataju sate rada odrađene od strane radnika direktno uključenih u proces proizvodnje tj. gradnje kao i prekovremene sate dok se isključuju sate rada administracije kao i svi plaćeni neradni dani (kao što su praznici, bolovanja, itd.). Trenutno se ne primjenjuje faktor produktivnosti na izvršene sate rada. Detaljne definicije indikatora su opisane u EC Regulativi 1503/2006. Podaci se prikupljaju kvartalno. Vrijednost izvršenih građevinskih radova daje se na osnovu privremenih obračunskih situacija, unaprijed dogovorenih isplata prema stepenu dovršenosti radova, ili konačnog obračuna ako su radovi završeni, bez obzira na to jesu li pojedine obračunske situacije priznate i plaćene od naručioca radova ili nisu.</p> <p>Indeks za visokogradnju i indeks za niskogradnju se računaju korištenjem radnih sati, dok se indeksi za ukupno građevinarstvo računaju posredno preko ova dva indeksa korištenjem <i>Laspeyres</i> formule. S obzirom na činjenicu da kvartalni podaci o dodanoj vrijednosti nisu dostupni, napravljeno je poređenje godišnjih podataka o dodanoj vrijednosti i vrijednosti izvršenih građevinskih radova i zaključeno je da ove dvije vrijednosti imaju gotovo isti trend. Stoga se kvartalne vrijednosti građevinskih radova za visokogradnju i niskogradnju koriste za izračun ukupnog IPC-a za BiH kao kompozitnog indeksa.</p>
3.5	Statistička jedinica	Jedinica posmatranja je preduzeće i LKAU, koji se bave građevinskim aktivnostima u području F - Građevinarstvo, te oblastima F41, F42 i F43, prema KD BiH 2010 (NACE Rev.2). Lokalna jedinica prema vrsti djelatnosti se koristi u slučaju kada glavna djelatnost preduzeća spada izvan NACE Rev.2 područja F. Ovo istraživanje ne obuhvata izvještajne jedinice (preduzeća i LKAU) izvan teritorija Bosne i Hercegovine. Jedinice posmatranja podudaraju se s izvještajnim jedinicama.
3.6	Statistička populacija	Istraživanje za IPC (K KPS GRAĐ-21) je bazirano na <i>cut-off</i> uzorku, korištenjem varijable broj zaposlenih (20 i više zaposlenih). Ciljana populacija pokriva sva aktivna preduzeća iz područja F prema NACE Rev.2 (napomena: preduzetnici

		nisu uključeni u ciljni okvir stanovništva) na osnovu podataka dostupnih iz Statističkog poslovnog registra. U 2019. godini bila su 433 preduzeća izabrana u uzorak.
3.7	Referentno geografsko područje	Teritorija BiH (obuhvata dva entiteta - Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Ditrikt).
3.8	Vremenska pokrivenost	Podaci o fizičkom obimu Indeksa proizvodnje u građevinarstvu BiH prikupljaju se (po jedinstvenoj metodologiji) i objavljuju se od I kvartala 2005. za ukupno građevinarstvo, za visokogradnju i niskogradnju, u kvartalnoj periodici. Dostupni su u obliku izvornih indeksa, kalendarski i sezonski prilagođenih indeksa i trend-indeksa.
3.9	Bazni period	Bazni period je prosjek prethodne godine. Ponderi se godišnje ažuriraju pomoću lančane metode. Referentna godina je također prethodna godina (trenutno je za izračunavanje indeksa za 2019. referentna godina 2018.). Indeksi se objavljuju na prethodni kvartal, na prosjek prethodne godine (lančani indeksi) i ponovo izračunati na zajedničku baznu godinu (2015 = 100), lančano povezani.
4	Jedinica mjere	Jedinice mjere su indeksi i procentualne promjene (%).
5	Referentni period	Referentni period ovog izvještaja je 2019. Podaci se prikupljaju u kvartalnoj periodici.
6	Institucionalni mandat	
6.1	Pravni akti i drugi sporazumi	<ul style="list-style-type: none"> • Zakon o statistici BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), kao i zakoni entitetskih statističkih institucija. Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine odgovorna je za prikupljanje, obradu podataka i objavljivanje podataka na državnom nivou (nivo BiH), kao i za provođenje metodologije u sve tri statističke institucije u BiH na jedinstven način; • Višegodišnji statistički programi rada za BiH (2018-2020) i godišnjih plan rada za BiH; • Strategija razvoja statistike u Bosni i Hercegovini 2020. godine;
6.2	Razmjena podataka	<p>Dostava podataka /razmjena između Entitetskih Zavoda za statistiku (Republički Zavod za statistiku Republike Srpske i Federalni Zavod za statistiku Federacije BiH) i Agencije za statistiku BiH regulisana je zakonima o statistici, kao i sporazumom o razmjeni podataka između sve tri statističke institucije;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Način na koji se dostavljaju podaci vanjskim korisnicima - državnim institucijama u zemlji, regulisan je Zakonom o statistici i drugim zakonima koji regulišu rad državnih institucija (npr. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH; Ministarstvo finansija BiH; Centralna banka BiH itd.) - Statistički ured Evropske unije (Eurostat); - Vanjski korisnici - međunarodne organizacije kao što su Statistički odsjek UN-a (UNSD), Međunarodni Monetarni Fond (IMF), Svjetska banka (WB), itd. zasnovano na njihovim zahtjevima i/ili zaključenim sporazumima; - drugi korisnici (studenti, akademska zajednica, individualni korisnici itd. u skladu sa posebnim procedurama propisanim od strane Agencije, te zaključenim pojedinačnim sporazumima).
7	Povjerljivost	
7.1	Povjerljivost - politika	Povjerljivost statističkih podataka je uređena zakonom, a osoblje koje provodi statističko istraživanje ima po istom

		pravnom osnovu obavezu zaštite povjerljivosti. Zakon o statistici BiH ("Službeni glasnik BiH", 26/04 i 42/04 – Poglavlje XI - članci 23.-29.) utvrđuje princip povjerljivosti kao jedan od glavnih principa. Agencija za statistiku BiH distribuira statističke podatke u skladu sa statističkim načelima Kodeksa prakse evropske statistike, a posebno sa načelom statističke povjerljivosti.
7.2	Povjerljivost – postupanje sa podacima	U dokumentu „Pravilnik o zaštiti statističkih podataka u Agenciji za statistiku“ navedene su procedure za osiguranje povjerljivosti za vrijeme prikupljanja, obrade i diseminacije – što uključuje protokole za osiguranje individualnih podataka kojima se ima pristup, pravila za definiranje povjerljivih ćelija u izlaznim tabelama i procedure za otkrivanje i prevenciju naknadnih razotkrivanja, kao i pristup mikro podacima za istraživačke namjene. Povjerljivi podaci se ne objavljuju.
8	Politika diseminacije	
8.1	Kalendar publikovanja	Kalendar publikovanja statističkih izdanja se objavljuje unaprijed za cijelu godinu i sadrži detaljne informacije o svim publikacijama planiranim za objavu. U decembru svake godine Agencija za statistiku BiH objavljuje Kalendar publikovanja sa preciznim datumom i vremenom objave statistika za narednu godinu na web stranici, u 4 jezičke verzije (bosanski, hrvatski, srpski i engleski jezik) i u pdf formatu. IPC – T + 50 dana poslije završetka referentnog kvartala za prethodni (referentni) kvartal (na primjer 20. maj za 1. kvartal referentne godine).
8.2	Pristup kalendaru publikovanja	Kalendar objavljivanja statističkih izdanja za Bosnu i Hercegovinu za 2019. dostupan je na sljedećem linku: http://bhas.gov.ba/Calendar/#
8.3	Pristup korisnika	Sve publikacije se objavljuju u skladu sa definisanim Kalendarom publikovanja na tačno utvrđen dan, u 11 sati, na web stranici Agencije. Ukoliko će objava saopćenja kasniti, postavlja se obavještenje na web stranici i utvrđuje novi datum/satnica objave. Sve publikacije za korisnike su dostupne u 4 jezičke verzije, i to 3 lokalna jezika i engleska verzija. Korisnici nemaju pristup novim podacima prije njihove zvanične objave na web stranici Agencije, niti mogu dobiti pristup podacima ranije. Princip da svi korisnici imaju jednak pristup statističkim podacima na nepristrasnoj osnovi utvrđen je u članu 8. stav (2) tačka h), i članu 19. stav (2) Zakona o statistici BiH i Agencija za statistiku BiH ga u praksi dosljedno provodi.
9	Učestalost diseminacije podataka	Indeks proizvodnje u građevinarstvu u BiH se diseminira u kvartalnoj periodici.
10	Dostupnost i razumljivost	
10.1	Saopćenja	Saopćenja za Indeks proizvodnje u građevinarstvu objavljuje se T + 50 dana poslije završetka referentnog kvartala za prethodni kvartal, u skladu sa definisanim datumom objave u Kalendaru objavljivanja, u 11 sati, na web stranici Agencije: www.bhas.gov.ba u pdf formatu, kao i printani primjerak, na zahtjev. -Indeks proizvodnje u građevinarstvu u Bosni i Hercegovini za kvartal ___ tekuće godine. http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2020/CON_04_2019_Q4_0_BS.pdf
10.2	Publikacije	- BiH u brojevima – područje „Građevinarstvo“ http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Bilteni/2020/NUM_00_2019_TB_0_BS.pdf

10.3	Online baza podataka	Online baza podataka je dostupna na sljedećem linku: http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/VremenskeSerije/CON_01.xls
10.4	Pristup mikro podacima	Mikro podaci se ne diseminiraju i nisu dostupni korisnicima.
10.5	Drugo	Podaci se dostavljaju Eurostatu, koji također objavljuje podatke za Bosnu i Hercegovinu na svojoj web stranici.
10.6	Dokumentacija o metodologiji	Eurostatov metodološki dokument " <i>Methodology of Short-term Business Statistics, Interpretation and guidelines, 2006</i> ," https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp , sadrži sve preporuke koje se odnose na kompilaciju Kratkoročnih statistika, uključujući IPC-a. Također, detaljni metodološki dokument za IPC, pripremljen od strane Task Force grupe iz Eurostata, koristi se za kompilaciju IPC-a: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5917069/KS-RA-11-018-EN.PDF/9bb02f90-7032-4e00-b919-40c831a38107?version=1.0
10.7	Dokumentacija o kvalitetu	Izrada Izvještaja o kvalitetu je u toku, a nacrt verzije je interno dostupan na internet stranici Agencije.
11	Upravljanje kvalitetom	
11.1	Osiguranje kvaliteta	Agencija za statistiku BiH (BHAS) slijedi preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u <i>Kodeksu prakse evropske statistike (CoP)</i> i implementira smjernice date u <i>Okviru za osiguranje kvaliteta evropskog statističkog sistema (QAF)</i> . Više detalja u vezi sa osiguranjem kvalitete, svih procedura koje opisuju politiku kvaliteta u BHAS-u se nalazi u dokumentu: <i>Politika i mehanizmi upravljanja kvalitetom u BHAS-u</i> : http://bhas.gov.ba/Content/Read/92?title=Kvalitet
11.2	Procjena kvaliteta	Kvaliteta podataka odgovara zahtjevima principa relevantnosti, tačnosti, pravovremenosti i dostupnosti, te uporedivosti. IPC je veoma važan indikator koji se koristi u BiH, ali i šire. Indeks se odnosi na teritoriju cijele BiH i proizvode se za nivo - Ukupno, visokogradnja i niskogradnja, u skladu sa KVGGO BiH (EU CC). Indeksi su zasnovani na pouzdanim podacima. Svi podaci se detaljno analiziraju i provjerava se kvaliteta prikupljenih podataka praveći poređenja sa prethodnim periodima kao i sa drugim izvorima podataka (iz drugih istraživanja). Svi podaci od prvog kvartala 2005. godine su uporedivi i ne postoji prekid u serijama.
12	Relevantnost	
12.1	Korisničke potrebe	Ključni korisnici podataka iz statističkog istraživanja su: - Međunarodni glavni korisnici: Eurostat, MMF, UN/UNECE, OECD, Svjetska banka - Domaći glavni korisnici: Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH, Vanjsko trgovinska komora BiH, Centralna banka BiH, Ministarstvo finansija, ostala tijela i institucije vlade, - Ostali korisnici: poslovni subjekti - preduzeća, udruženja poslodavaca, istraživači i studenti, mediji i opća javnost. Interno se ovi podaci koriste u statistici nacionalnih računa za proizvodnju bruto domaćeg proizvoda, te u Strukturnim i Kratkoročnim poslovnim statistikama.

12.2	Zadovoljstvo korisnika	<p>Agencija za statistiku BiH provodi anketu o zadovoljstvu korisnika, koja je provedena 2017. godine, po treći put. Ova anketa će biti provedena u trogodišnjoj periodici. Ukupno je pozvano 118 korisnika da odgovore na upitnik, a 60 korisnika su dostavila odgovor. Najviše ispitanika posjećuje internet stranicu i koristi statističke podatke Agencije povremeno (40,0%) ili mjesečno (23,3%); u isto vrijeme, našu internet stranicu svakodnevno posjećuje 8,3% ispitanika. Najveći broj ispitanika je zainteresovana za statističku oblast popis stanovništva (58,3%), zaposlenost i plate (50,0%), obrazovanje i cijene (38,3%).</p> <p>Izveštaj o provedenom istraživanju je postavljen na web stranici Agencije i dostupan je korisnicima:</p> <p>http://bhas.gov.ba/data/Dokumenti/Kvalitet/AZK_2017_BS.pdf</p> <p>Glavne korisničke potrebe za podacima odnose se na formu objave podataka na web stranici. Naime, u svrhu lakšeg korištenja podataka i njihove analize, podaci objavljeni u pdf formatu ne odgovaraju potrebama korisnika i nastoji se objaviti ih i vidu excel tabela.</p> <p>Indeks proizvodnje u građevinarstvu u BiH predstavlja značajan primarni izvor podataka za veliki dio nadležnih organa koji donose odluke za javni i privatni sektor, npr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omogućava BiH vlastima da se pripreme za bilateralne i multilateralne pregovore, u sklopu sporazuma o trgovini, • predstavlja važan izvor informacija za statistiku bilansa plaćanja i nacionalnih računa, kao i za ekonomske studije, • pomaže preduzećima da provedu istraživanje tržišta i razviju svoju poslovnu strategiju.
12.3	Kompletnost podataka	<p>Međunarodni i nacionalni propisi o vremenskim serijama su ispunjeni. Indeksi za visokogradnju, niskogradnju i ukupno građevinarstvo su dostupni na kvartalnoj bazi za nacionalne potrebe i dostavljaju se Eurostat-u. To je u skladu sa zahtjevima Uredbe br. 1165/98.</p>
S.13	Tačnost i pouzdanost procjene	
13.1	Opća tačnost procjene	<p>S obzirom na vrlo visoku stopu odgovora, cca 98%, ukupna tačnost je veoma dobra. Za sve izvještajne jedinice uzete u uzorak, podaci moraju biti popunjeni prije kompiliranja podataka (prozivaju se izvještajne jedinice ili posjećuju, ukoliko i nakon prozivke nije moguće dobiti podatak vrši se imputacija). Isključivanje malih preduzeća ne dovodi do značajnog biasa u serijama.</p>
13.2	Greška uzorkovanja	<p>Nije relevantno. Nije moguće kvantificirati grešku uzorkovanja, jer uzorak se ne zasniva na slučajnom uzorku. Sveobuhvatno istraživanje se vrši primjenom cut-off uzorka (uključena su preduzeća i njihove jedinice koje zapošljavaju 20 ili više osoba). Za preduzeća sa manje od 20 zaposlenih podaci se ne prikupljaju i postupak uzorkovanja se ne primjenjuje.</p>
13.3	Neuzoračka greška	<p>Ovo istraživanje je obavezno i stopa odgovora je vrlo visoka, gotovo 98%. Svi podaci su dostupni u skladu sa rokovima. Mali je broj preduzeća (uglavnom mala preduzeća), cca 2% koja ne dostavljaju odgovore (neodgovor jedinice). U slučaju neodgovora jedinice, koriste se sljedeće metode imputacije: na osnovu podataka prethodne godine ili na osnovu</p>

		podataka o trendu proizvodnje najbližnjih jedinica. U slučaju nedogovora na pojedine stavke iz upitnika, kontaktiraju se izvještajne jedinice putem telefona, dok se ne dobiju odgovori. Uzorak na velikom broju malih preduzeća (ispod 20 zaposlenih) nije primjenjen zbog velikog opterećenja izvještajnih jedinica kao i visokih troškova provođenja istraživanja. Mikro podaci se automatski provjeravaju prilikom unosa podataka u IT aplikaciju, primjenom logičkih i matematičkih kontrola, kao i uporedbom podataka sa dostavljenim podacima za prethodni kvartal). Za područje entiteta, podaci su pod nadležnošću entitetskih statističkih institucija / zavoda za statistiku, dok je područje Brčko Distrikta, pod nadležnošću Agencije za statistiku BiH. Za agregirane podatke, provjeru vrše različite osobe, prvo osobe direktno uključene u izračunavanje indeksa, a zatim pojedinačno od strane osoba koje su odgovorne za IPC. Mnogo tabela je pripremljeno u Excel-u, svakog kvartala, kako bi se provjerili podaci za svaki pojedinačni entitet, a zatim i za provjeru podataka / izračunavanje indeksa za nivo BiH.
14	Pravovremenost i tačnost objave	
14.1	Pravovremenost	Privremeni kvartalni indikatori su dostavljeni Eurostatu u traženom obliku (za ukupno građevinarstvo, visokogradnju i niskogradnju). Zakonski rok je 60 dana nakon isteka izvještajnog perioda (za zemlje koje su obavezne da proizvode kvartalne indekse). Prikupljanje podataka se vrši u kvartalnoj periodici. Izvještajne jedinice imaju rok za dostavu podataka do 20. u mjesecu za prethodni (referentni) kvartal. Konačno, još dva dana su na raspolaganju za prozivanje izvještajnih jedinica, koje nisu dostavile podatke, kako bi dobili podaci od svih izvještajnih jedinica u istraživanjima. Rok za objavljivanje podataka je T + 50 dana (za nivo BiH i Brčko Distrikta) za Preliminarne rezultate.
14.2.	Tačnost objave	Nema odstupanja između najavljenog i stvarnog datuma objave (prema Kalendaru publikovanja). Sva 4 kvartalna saopćenja su objavljena na dan objave predviđen Kalendarom publikovanja.
15	Usklađenost i uporedivost	
15.1	Uporedivost - geografska	S obzirom da se IPC rezultati objavljuju u skladu sa EU STS Regulativom 1165/1998, rezultati su uporedivi sa drugim zemljama (prije svega EU), koje primjenjuju ovu regulativu, metodologiju i odgovarajuće klasifikacije.
15.2.	Uporedivost – <i>tokom vremena</i>	Indeks proizvodnje u građevinarstvu za BiH se izračunava i objavljuje od 2005. godine, kvartalno. Vremenske serije IPC-a izračunate su u skladu sa jedinstvenom metodologijom i međusobno su uporedive i ne postoje prekidi u seriji.
15.3	Usklađenost – cross domain	Sva poređenja podataka sa drugim istraživanjima se rade na ad-hoc bazi i nisu raspoloživa za korisnike. Poređenja se prave sa drugim statistikama građevinarstva (godišnje istraživanje o građevinskim radovima, izdata odobrenja za građenje, te godišnje SBS istraživanje za područje građevinarstva).
15.4	Usklađenost – interna	Podaci su interno uporedivi za cjelokupnu raspoloživu vremensku seriju podataka. Koherentnost podataka se osigurava primjenom jedinstvene metode kompilacije (izračunavanja) kao i ponderacionog sistema.
16	Troškovi i opterećenje	Trenutno se podaci o indeksu proizvodnje u građevinarstvu prikupljaju korištenjem papirnih upitnika koji zahtijevaju mnogo novca i ljudskih resursa. Podatke prikupljaju tri statističke institucije: Republički zavod za statistiku Republike Srpske za područje Republike Srpske, Federalni zavod za statistiku FBiH za područje Federacije BiH i Agencija za statistiku

		BiH za područje Brčko Distrikta BiH. Oko 5 ljudi sudjeluje u procesu prikupljanja podataka i procesu kompilacije na godišnjem novou (40% njihova radnog vremena). Osim toga, jedan IT stručnjak po instituciji odgovoran je za razvoj i održavanje IT aplikacije (30% radnog vremena). Sve tri statističke institucije imaju vrlo visoke troškove printanje upitnika, poštanskih i telefonskih troškova. Opterećenost odgovora nije vrlo visoka, oko 15 minuta je potrebno za ispunjavanje upitnika po ispitaniku.
17	Revizija podataka	
17.1	Revizija podataka - politika	Ne postoji jasno definisana politika revizije, izuzev u slučaju greške kada se revidirani podaci označavaju "korigovani podaci", kada se daje i objašnjenje svim korisnicima o razlogu korekcije podataka. Ovo se zvanično objavljuje u publikaciji, kao i na web stranici Agencije i šalje u Eurostat.
17.2	Revizija podataka – praksa	Obično se velike revizije provode na način da predstavnici svih triju statističkih institucija moraju zajednički raspraviti i dogovoriti se o novim predloženim statističkim standardima / metodologijama koje će zahtijevati reviziju podataka. Glavne promjene u metodologiji objavljuju se na web stranici Agencije. Sve promjene u metodologiji se detaljno objašnjavaju u saopćenju, u dijelu Metodološka objašnjenja. Korekcije podataka u saopćenju, koje nastanu zbog grešaka se objavljuju automatski, objavom revidiranog/korigovanog saopćenja sa napomenom i objašnjenjem korisnicima šta je razlog revizije/korekcije. Svaki kvartal se objavljuju IPC podaci za prethodni (referentni) kvartal kao preliminarni sa naznačenom napomenom da kod objave IPC podataka za naredni kvartal preliminarni IPC podaci prethodnog kvartala postaju konačni. Podaci za IPC se objavljuje 50 dana nakon isteka referentnog kvartala (20. maja, 20. avgust, itd). Što se tiče nivoa revizije, izvorni (neprilagođeni) i kalendarski prilagođeni indeksi se rijetko revidiraju sa manjim promjenama u nivou indeksa u posljednjih 20 perioda. Desezonirani indeksi se redovno kvartalno revidiraju zbog sezonskog efekta bez značajnijeg uticaja na nivo revizije. Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine još ne izračunava kvantitativne indikatore revizija.
18	Statistička obrada	
18.1	Izvor podataka	Kvartalno statističko istraživanje, poštanskim putem, korištenjem upitnika K KPS GRAĐ-21
18.2	Učestalost prikupljanja podataka	Kvartalno
18.3	Prikupljanje podataka	IPC podaci za BiH se prikupljaju kroz statističko istraživanje K KPS GRAĐ - 21 koje se provodi poštanskim putem, korištenjem papirnih upitnika. Podaci se prikupljaju putem kantonalnih, odnosno regionalnih ureda entiteta za nivo entiteta i od strane Ekspoziture BD za teritoriju Brčko Distrikta, koja je u nadležnosti Agencije za statistiku BiH.
18.4	Validacija podataka	Entitetski Zavodi za statistiku vrše unos i validaciju podataka za teritorije entiteta, a za teritoriju Brčko Distrikta to obavlja BHAS. Entitetski zavodi dostavljaju Agenciji, u propisanim formama, sve podatke neophodne za kompilaciju IPC-a za nivo BiH. Primjenjuju se <i>cross-checking</i> kontrole nad podacima. Ako se pronađu sumnjivi podaci, oni se vraćaju u

		entitetske statističke institucije radi provjere i verifikacije. Entitetski zavodi ponovno vrše kontrolu podataka, a ukoliko je neophodno vrše ponovnu prozivku izvještajnih jedinica telefonom ili posjećuju izvještajne jedinice. Ovo je ustaljena praksa već duže vremena što omogućava odsjecima statistike građevinarstva dobijanje kvalitetnih podataka. Provjera podataka se vrši automatski, kroz primjenu unaprijed definisanih kontrola podataka, putem IT aplikacija. Sve provjere se vrše kroz IT aplikaciju za građevinarstvo. Za dostavu podataka u Eurostat, kreiran je format kroz IT aplikaciju. Format filea za Eurostat je formatiran kao <i>excel</i> file koji se zahtjeva GESMES/TS Vodičem. U pripremi je novi format za slanje podataka Eurostat-u.
18.5	Kompilacija podataka	Podaci za proizvodnju IPC-a se prikupljaju provođenjem kvartalnog istraživanja K KPS GRAĐ-21, koji je zasnovan na cut-off uzorku (preduzeća i KAU sa 20 i više zaposlenih). Ne primjenjuje se slučajni uzorak za preduzeća sa manje od 20 zaposlenih, niti se vrše bilo kakve procjene za njih. Indeksi za visokogradnju i niskogradnju se računaju stavljanjem u odnos odrađenih radnih sati tekućeg kvartala i prosjeka prethodne godine (bazne godine). Ukupni indeks se dobija indirektno agregirajući već izračunate indekse visokogradnje i niskogradnje koristeći <i>Laspeyres</i> formulu. Ponderi su definisani na osnovu učešća vrijednosti izvršenih radova visokogradnje i niskogradnje u ukupnoj vrijednosti izvršenih građevinskih radova tekućeg kvartala. Kao ponderi koriste se vrijednosti izvršenih građevinskih radova svakog kvartala (referentnog) s obzirom da nisu raspoloživi podaci o dodanoj vrijednosti za područje F-Građevinarstvo u kvartalnoj periodici. Odluka je donesena na osnovu napravljenih analiza godišnjih podataka o dodanoj vrijednosti iz ankete SBS istraživanja i godišnjih vrijednosti izvršenih građevinskih radova. Utvrđeno je da na godišnjem nivou vrijednost izvršenih radova, tj. struktura vrijednosti izvršenih radova u visokogradnji i niskogradnji prati strukturu dodane vrijednosti. Predpostavka je da kvartalne vrijednosti dodane vrijednosti u visokogradnji i niskogradnji prate istu strukturu vrijednosti izvršenih građevinskih radova. Stoga je odlučeno da se na kvartalnom nivou kao aproksimacija dodane vrijednosti koriste vrijednosti izvršenih radova. Ovako izračunati IPC trenutno se ne prilagođava za faktor produktivnosti.
18.6	Prilagođavanje	Sezonsko prilagođavanje izvornih indeksa proizvodnje u građevinarstvu (IPC) vrši se korištenjem automatskog modela kroz software <i>JDemetra + 2.2.0</i> i <i>TRAMO/SEATS</i> metode (regresiona metoda) koji je zasnovan na <i>ARIMA</i> modelima, a objavljuju se indeksi kao izvorni/nepriprilagođeni te indeksi podešeni za sezonski, kalendarski uticaj i trend. Direktna metoda se koristi u entitetskim statističkim zavodima, dok na BiH nivou, prilagođeni indeksi iz entiteta koriste se i množe s ponderima entiteta za cijelu BiH.
19	Komentar	Nema komentara.